

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 koi. — fill.	Egy évre . . . 18 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "		
Negyed évre . . . 2 " 50 "	Negyed évre . . . 4 " — "		
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " 70 "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat-hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Sphinx.

Mottó: „Mindenekelőtt független magyar nemzeti hadsereget követelünk mert e nélkül Magyarország nem állam, — csak egy alárendelt tartomány.“

Mi volt a Sphinx? Egy felül leányalaku, alul oroszlántestű szárnyas szörnyeteg, mely Theba városát mindaddig vadkegyetlenséggel tartotta rettegésben és véráldozatait mindaddig követelte attól, a míg végre nem akadt egy leleményes ember, aki az ő találós kérdését megfejtette. A találós kérdés ez volt: »Mi az, a mi reggel négy, délben két és este három lábon jár?«

A sok vérfogyasztó ember-gyilkos mindaddig tartott, a míg a Sphinx találós meséje meg nem oldatott. Milyhelyt ez megtörtént, a Sphinx nem folytatta tovább a vérengzést, hanem megsemmisülve összeesett, mint egy lepuskázott kutya. És tudjátok-e, mit jelentett az ő találós meséje? mi volt az a reggel négy, délben két és este három lábon járó valami? Semmi más, mint az e m b e r.

Problemának tekintették idáig, sőt tekintik ma is az 1867. évi XII. tcz.

Betegen.

Ne féltetek, nem „megyek“ én el,
Dehogy megyek még, fiaim,
A jó Isten megőriz engem,
Értetek is, én kicsi lelkem,
Fehér galambjaim!

Oh rossz halott is lennék még én,
Nem lennék odalent sokat . . .
Onnan is, tudom, fel feljárnék:
Megigazítani éjszakánként
A takarókat.

Szabolcska Mihály.

Az afrikai csodadoktor.

Megemlékeztünk az afrikai csodadoktorról, a fiunei születésű magyarról, a ki a holttesteket megkövesíti.

E csodadoktornak csodástalálmányival foglalkozunk most itt a vonal alatt. Meglepi az eset.

Ez az ember, dr. Stroján József, aki a holttesteket megkövesíti, Fiumében született és délafrikai orvosnak mondja magát. Élte folyása valósággal regénybe illő. Nemrég a kételkedés, és kicsinylő hitetlenkedés bélyegét magánviselő ajánlatok révén került a Lenhossék tanár klinikájára s ott hosszabb

9. és 11. §-ait, mely az Ausztriával való közös védelem intézményéről — de épenséggel nem osztrák császári közös hadseregről szól. Ez a törvény — bölcsen magyarázva — sohasem jelenthette s ma sem jelentheti azt, hogy Magyarországtól a véle szomszédos Ausztria annyi véradót szedhet, a mennyi szemének-szájának tetszik; — nem jelentheti azt, hogy a magyar nemzet megfosztható a maga haderejétől és köteles odadobni a maga fegyverképes férfi erejét — a nemzet színe-javát és szeme fényét, Ausztriának, hogy az kénye-kedve szerint átfinomítsa osztrákká s átiskolázza tulajdon nemzetének és hazájának fizetett ellenségévé a magyart.

Törvényeinknek ily becstelen értelme nem volt soha és nem is lehet soha.

A „közös védelem« és a magyar hadsereg« azt jelenti emberi józan felfogás szerint, hogy egy és ugyanazon fizikai személyben egyesül két külön természetű legfőbb rendelkezési jog az u. n. hadügyi felségjog, egyrészt a magyar nemzeti hadsereg, másrészt az osztrák hadsereg fölött. A magyar hadügyi felségjogokat külön suverain, külön közjogi és diplomáciai személy

utánjárásra megkapta a tudós professzortól a már-már feloszlásnak induló kis gyermekholttestet azzal a célzattal, hogy mutassa be rajta a művészetét. Dr. Stroján József ugyanis azt állította, hogy a bebalzsamozásnak egy új módszerét találta föl, melylyel a holttestet örök időkre megtudja tartani a teljes épességében, még az egyiptomi mumiáknál is különb állapotban.

Tudnivaló, hogy az egyiptomi mumiák konzerválásának a titkát mainapig sem tudta megoldani a tudomány. A manapság ismert bebalzsamozás is mindössze két hétre vagy legföllebb egy hónapra tartja meg épességben a holttestet. Nagy jelentőségű és korszakalkotó volna tehát a fölfedezés, mely a holttest konzerválásának még ha nem is örök, de legalább évekre szóló időre is módját adná. Dr. Stroján pedig e módszer fölfedezőjének „állította magát és ezt bebizonyította. A Lenhossék tanártól kapott őt napos gyermekholttestet ugyanis két heti munkával a szó teljes értelmében megkövesítette, úgy hogy a feloszló test visszanyerte tömörségét, ép színét, semmiféle szagot nem terjeszt, s olyan, mintha szobrász kezéből került volna ki.

Hogyan viszi végbe ezt a csodát? — ezt dr. Stroján József egyelőre nem akarja elárulni de szívesen bocsátja titkát a tuda-

t. i. az alkotmányos magyar király gyakorolhatja csupán . . . Sem tekintélyben, sem sérthetlenség, sem önállóság tekintetében nem különbözhetik a magyar király hadügyi felségjoga — más uralkodók hadügyi felségjogaitól, mint nem különbözik p. o. a törvény-szentesítés, a kegyelmezés utjáni igazságszolgáltatás, országgyűlés utjáni törvényalkotás stb. felségjogok tekintetében sem.

Az 1867. évi XII. t. cz. 9 és 11. §-ai tehát egyáltalán nem egy olyan Sphinx-féle rébus, a minek a becsületes és józan megoldásához a magyar ember feje ne lenne elég erős és elég nemes. Miért biztuk hát mi ennek a természetes józanésszel oly könnyen megoldható közjogi törvényszakasznak az értelmezését az osztrák „reichs krix“ miniszterre?

Ez az ur egyáltalán nem az a thèbai »Oedipus« a kinek agyveleje megbízható és önzetlen mesefejtő gépezet lenne, — hanem ez az ur úgy gondolkozik mint a hogy az osztrák czopf érdeke magával hozza, — és ez a czopf nem kevésbé átkos érdekek szörnyetege, mint amelytől kitelik, hogy az 1867. évi XII. t. cz. 9. és 11. §-ai igaz értelmének meghamisításával a

máry rendelkezésére, ha biztosítják neki s öttagu családjának a megélhetést. Mert a délafrikai háboru borzalmai megfosztották mindenétől dr. Strojánt, végső nyomorúságra jutott és mosta hazájától, Magyarországtól várja, hogy felsegítse őt, amiért nagyjelentőségű fölfedezésének díszét ehhez az országhoz akarja fűzni.

Módszeréről annyit mond el, hogy neki nem kell — mint a mostani bebalzsamozási módnál — a holttestből a zsigereket s az agyat eltávolítani. Minden előzetes operáció nélkül, csupán három különös szubsztanciajú fürdővel éri el a csodálatos eredményt. Először olyan fürdőt alkalmaz, mely a holttestet fertőtleníti, a második fürdő a holttest megkövesedése, a harmadik pedig a halott testének s arcának vonalait rögzíti meg eredeti mivoltukban.

Mindegyik fürdőben egy-két napig marad a holttest. Ha teljesen ép holttestet kap, nyolcz nap alatt hajtja végre a munkát. De két nap alatt végze, ha a testből ő is eltávolítja előbb a zsigereket s az agyat.

A Lenhossék tanár klinikáján kapott gyermek holttest már ötnapos volt, szinte feloszlásnak is indult, ezért kellett két hétig rajta dolgoznia. Munkájának sikerét Lenhossék professzor következő bizonyítványa igazolja:

Dr. Stroján József, állítólag délafrikai

magyar nemzet fiaiból édes apát megölő s édes anyát kétségbeejtő osztrák »Oedipusokat« neveljen Ausztria dicsőségére s a magyar nemzet és haza örök szegényére és gyalázatára.

Szerencsétlen magyar nemzetem! Vedd elő, már a jobbik eszedet s szervezz önálló nemzeti hadsereget s a magyar király hatalma és trónja százszorta erősebb és dicsőbb lesz, mint a minő most.

Publiczista.

A postaháboru tanúságai.

A török kormány mintegy háromhetes huzavona után ismét megengedte a keleti vasutaknak, hogy az idegen postahivatalok leveles zsákjait és csomagjait továbbítsák. Az idegen hatalmak is megkapták az elégtételt s így az ügy el van intézve.

A törökök huzzták a rövidebbet, pedig sokban nekik volt igazuk. Azt azonban mégis elérték, hogy idegen posták ezután szigorubban ügyelnek a postai és vámszabályokra. E tekintetben ugyanis nagy felületesség uralkodott, aminek oka részint a török viszonyokban, részint abban a körülményben keresendő, hogy az idegen posták egymással versenyre keltek s a nagyobb forgalom kimutatása kedvéért egyik a másikat tulliczította az elnézésben.

Mikor a törökök az idegen postavállalatok ellen megkezdtek a harcot, azt hitték, hogy teljesen megfogják felelni feladatuknak. De csalódtak, mert egy napi postát sem voltak képesek kihordani. Néhány napig magokkal hurezolták a leveleket, csomagokat és utalványokat s mikor azután a czimzeteket nem tudták megtalálni, beledobták az idegen postahivatalok szekrényeibe. Így azután be kellett látni a török kormány

is, hogy nincs megfelelő hivatalnoki kara és személyzete. A török általában véve nagyon gyöngye hivatalnok, mint postás pedig egyáltalában nem állja meg a helyét, mert nagyon kényelmes és flegmatikus. A török postás, ha eszébe jut, beül a kávéházba és több órát elpocsékol, amíg újra nekiindul a leveleivel. A keleti vasutak legfőbb kelleke a jó puha matrác, hogy a hivatalnok kipihenhesse magát. Ha ilyen kocsi a javító műhelybe kerül, egész rakás levelet találunk benne, bizonyítékul annak, hogy a postahivatalnokok nem valami lelkiismeretesen kezelik a postákat.

Az idegen postákra tehát még jó ideig szükség van Törökországban, még pedig úgy a külföldiek, mint a benszülöttek érdekében. De ez még nem jogosítja fel az idegen postákat arra, hogy a hatáskörüket túllépjék s különben sem kétségtelen jogalapjukat elhagyják, mert ezzel sértik a törökök érzékenységét. Ezért kár volt a postabotrányból is mindjárt állami és nemzetközi akeziót csinálni. Büszke visszautasításokkal és magas hanggal hódítani nem lehet kivált, ha a kemény és merev magatartásnak tulajdonképpen alig van jogalapja.

A postakonfliktus magában véve másodrendű dolog. De mert felfújták s a helyett, hogy simán elintézték volna, nemzetközi akezió tárgyává tették, egyúttal a panaszlavizmus figyelmét is felhívták rá. Már pedig csak rossz vért szülhet a töröknél, ha látja, hogy Törökország nem a töröké. Ezzel az egy konfliktussal eszébe juttatták mindazokat a sérelmeket, amelyeket állandóan szenvedni kell a külföldi hatalmaktól. Törökországban mindenki ur, csak maga a török nem. Hogy azzá legyen, arra törekszenek az ifjú törökök, akik nem sokára sok dolgot fognak adni az európai diplomáciának.

doktor ur kérésére bizonyítom, hogy nevezett urnak folyó évi április 9-én a vezetésem alatt álló I. számú anatómiai intézetben egy 2½ éves gyermek holttestét bocsátottam rendelkezésére azon czélból, hogy azon a bebalzsamozásnak egy általa gyakorolt módszerét nekünk bemutassa. Bizonyíthatom, hogy dacára annak, hogy a holttest már 5 napos volt, midőn rendelkezésére bocsátottam, a bebalzsamozás, melynek végrehajtása 2 hetet vett igénybe, elég sikerültnek mondható, amennyiben zsugorodás csak az orron, a füleken és a kéz és láb ujjain észlelhető, de e helyeken is csak mérsékelt fokban. A bőr színe barnás. A készítmény az intézet gyűjteményében megtekinthető. Budapest, 1901. május hó 7. Dr. Lenhossék Mihály, egy. ny. r. tanár, az I. számú anatómiai intézet igazgatója.

Számos orvos nézte meg már Stroján doktor készítményét az anatómiai intézetben s egyhangú a vélemény, hogy munkája nagyon szép, rendkívül érdekes és ez idő szerint páratlan. Az Orvosok Lapja, mely legutóbbi számában felhívja az orvosi körök figyelmét a legújabb felfedezésre, röviden ismerteti eddigi eredményeit annak a buvárkodásnak, hogy miképpen lehetne a hullákat a mostan divó balzsamozási eljárás helyett biztos módszerrel a higiénia követelményeinek megfelelőleg az utókor számára fenntartani. A természetben oly gyakran talált kövülések adták meg az ideát — mondja az Orvosok Lapja, — hogy a legideálisabb volna a hullák megkövesítését kísérlet tárgyává tenni.

A kísérletek eredményeivel is jártak, de csodálatos, hogy a sok kísérletező egymástól függetlenül találta fel a módszert. A mumiák is valami kövesítési módszer szerint készültek; ezen eljárásnál már jobbat talált fel dr. Rudini olasz tanár 1830-ban, azonban titkát magával vitte a sírjába. Dr. Efisio Marini tanár a 60-as években foglalkozott a petrifikációval és egy érdekes munkája a Cagliari (Olaszország) városházában most is látható. Ugyanis Garibaldi tábornoknak egy operáció alatt elfolyt vért megkövesítette és abból érmekeket csinált, melyek közül egyet az agg generális büszkén hordott a mellén. Ugyancsak e tanár a 67 es párisi kiállításon bemutatott több kövesítési munkát, melyekért aranyéremmel tüntették ki. Azonban ő sem árulta el titkát és 1900-ban halt el Nápolyban. Ugyanezen évben hunyt el volt tanítványa, dr. Segato, ki hasonló csodás eredményeket ért el, habár ő csak egyet-mást lesett el tanárától.

Dr. Rudini, dr. Efisio Marini s dr. Segato után most a fiúmei, tehát magyar származásu dr. Stroján József fedezte föl a hullák megkövesítésének újabb módszereit. A tudomány nagyfontosságú érdeke volna, hogy fölfedezése ne vesszen el az utókor számára, mint ahogy elődeié elveszett.

De nemcsak a halottakra s kegyeletos utódaikra, hanem az élőkre nézve is nagy jelentőségű orvosi felfedezéseket tett dr. Stroján József. Feltalált egy elixirt, melybe az összes tápláló ételek szubsztanciáit

A debreczeni tanfelügyelő a magyar ipar mellett.

(A magyar aczélirótoll jósága.)

A mödlingi Turul svindli óta csappant a lelkesedés az ugynevezett magyar gyáripari gyártmányok iránt. Rovásra faragták az emberek, midőn kiderült, hogy a Turul nem más jelvény, mint osztrák kétfejű sas, mely egyik fejét a szárnya alá dugta... Annál inkább megérdemli tehát a becsületes magyar-ipar, hogy ily kavarodások, zavarodások között is méltányolják, ajánlják az arra hivatottak, a miként azt Csánky Viktor debreczeni kir. tanfelügyelő cselekedte a budapesti „első magyar aczélirótoll gyárral“, a melyre vonatkozólag a következő megjegyzéseket s a tanfelügyelő levelet olvassuk a „Honi Ipar“ szaklapban, így hangzik:

A magyar aczélirótoll ellen a kereskedő világ és a közönség egy részében még mindig bizonyos jogosulatlan ellenszenv uralkodik. Igaz, hogy mikor Schuller József a tollgyártás megalapítója, hazánkban a tollak gyártását megkezdte, a magyar toll még tökéletesítésre szorult, de az is bizonyos, hogy ezek a tökéletesítések megejtetvén, a magyar toll, ma már megállja helyét a világversenyben és a legjobb külföldi produktumokkal legalább is egyenrangú. Hogy ez így van és hogy ma már teljesen indokolatlan a magyar aczélirótoll mellőzése, azt bizonyítja a következő hatósági leirat, melyet Schuller József az „Első magyar aczélirótollgyár tulajdonosa a napokban kapott. E leirat így hangzik:

568. sz.

th. 1901.

Hajdumegyei Tankerület kir. Tanfelügyelősége
Tekintetes Schuller József aczélirótoll-
és tollszárgyáros urnak

Budapest.

A Czimed által mutatványul hozzám

egyesítve tömörítette, s melyből naponkint egy-egy kanálnyi bevéve — ugymond — n e g y h ó n a p i g é t l e n s z o m j a n megtud élni. Pretóriában, hol mint kórházi orvos működött, szigorú orvosi felügyelet alatt igazolta is már — mondja dr. Sztroján — ennek az ő elixirjének a hatását, amennyiben egy teljes esztendeig csupán csak ebből élt. Ennek a találmánynak bizonyosságát itt ugyan még nem adta, de igazolt érdeklődést követelhet a maga számára azok után, hogy a hullák megkövesítéséről mondott képességeiről már sikeres számot adott. Az éh-halál ellen való elixirnek nagyjelentőségű voltára nem kell külön rámutatni. Csak éppen az észsaksarki kutatókra utalunk, hogy azok mily hasznát láthatnák az ilyen csodaszernek, melyből egy-egy üvegre való hosszú hónapokra biztosítaná megélhetésüket. Az utazók és kutatók hathatós életfentartó eszközt találnának az ilyen elixirben. Egyáltalában lényegesen átalakítaná az ilyen találmány az egész modern élelmezési rendszert. A hosszú járatu tengeri hajókra, de leginkább a hadsereg számára döntő jelentőségű felfedezés volna ez. A katona háboruban nagy megterheléssel csak pár napra való élelmet vihet magával mostanában s ez a megterhelés mozgásában és harczképességében is gyengíti őt. Azonkívül a nagy seregek mozgását és akcióját mindig megbénítja, hátráltatja az élelmezés nehézsége, az élelmezési vonalak fenntartása és védelme pedig aránytalanul nagy részét leköti a harczoló hadseregnek

küldött irótolllakat és tollszárazakat a legjobb minőségűeknek találtam. Örömmre szolgál, hogy hazai aczéllirótolllgyártmány mindegyik fajtája olyan kitűnő minőségű, hogy bármelyenemükülföldiipartermékkel kiállja a versenyt, sőt a legtöbb külföldiitesinössága, tartóssága és ruganyosságánál fogva jóval felülmulja. Ez okból tankerületem iskolai hatóságainak ez igazán jóminőségű hazai gyártmányu irószereket a külföldi termékek mellőzésével a legmelegebben ajánlom megrendelésre és kereskedőknek beszerzésre.

Debreczen, 1901. május 21.

Csánky Viktor

kir. tanfelügyelő.

Délutáni levél.

(A legkisebb csodaemberről.)

Hiába a nagy villamos haladás, hiába az iskolák hasznos oktatásai, a babona ma sincs kiirtva az emberek nagyobb részének a lelkéből. A tekergő jövődö-mondóknak, ravasz kuruzslóknak, szellemidézőknek, a különféle „svarczkünstlereknek“ ma is áll a világ. E jelesek ma is vigan szüretelnek a hiszékenyek, a jámborok, a kíváncsiak, a babonások zsebéből.

Most Debreczenben is kivirágzott ilyen szédelgés. Az egyik külvárosrészi szállóházban egy férfiú, ki a világ legkisebb csodaemberének hirdeti magát, napok óta ámitja a jó debreczenieket. Busás pénzért jövődöket, jöslatokat, titokzatos kérdésekre feleleteket mond,

s a taktikának és stratégiának egész külön, igen fontos és talán legkényesebb része. Ha ez az elixir tényleg olyan, amilyennek dr. Stroján állítja, akkor a modern hadviselés ismét új korszak küszöbére ért.

A forró Délen dühöngő két legrémebb betegség ellen, az indiai és az afrikai pestis, meg a malária ellen is fedezett föl gyógyító szérumot dr. Stroján József. Szerinte Transvaalban csakis az ő szérumát használták a pusztító vész ellen, mely irgalmatlanul megöli minden áldozatát alig egy-két kivétellel. Ő pedig, — ugymond, — olyan eredményt ért el, hogy száz pestises és ugyanannyi malária-beteg közül hatvanat megmentett az életnek.

E két szérum hatásának nálunk való megvizsgálása is méltó az illetékes körök legnagyobb érdeklődésére.

Az az ember, akinek sikereit e tények hirdetik, dr. Stroján, valósággal mártírja a tudománynak. Élete valóságos regény, telve a felfedezők tragikumával. A délafrikai háboruban egészen tönkrement és öttagu családjával nagy nyomorban van. Nem tudott boldogulni, mert hitetlenkedtek vele szemben és titkainak leleplezése nélkül nem akartak neki kenyeret juttatni. Dr. Stroján most elkeseredésében Oroszországban szándékozik szerencsét próbálni. Amire remélhetőleg nem kerül a sor. Tudományos körreink bizonyára módját lelik, hogy a szerény állást kérő felfedezőt itt tartsák.

P. N.

minden kérdésért illetőleg adott feleletért egy korona „tudós“ díjat számítva.

Ugy mondják — egy kis élelmes zsidóemberke ez a csodaember, ki nem átkodik a szentek dícsugarával is környezni magát, noha elég furcsa szent az olyan, a ki koronáért méri szent lelkének sugallatait... Mégis a hiszékeny, a becsapatasra kész nép minden rendből-rangból tömegestül tódul hozzá. Bolondabbnál-bolondabbat kérdeznek a kis zsidó emberkétől, a ki a csengő pénz fejében maszlagosabbnál-maszlagosabb feleletekkel elégiti ki jámborainka. Pompásan virágzik a jövődö mondási seft, mert míg nemes vagy hazafias czélokra rendszerint fukarkodik a tömeg a pénzével, addig az ily világámitásokra vakon dobja a szegény is a filléreit.

Resteljük, hogy ily kiskoru Debreczen népe, resteljük, hogy a babonák kísérteti homályt s árnyékokat árasztó mécsese itt még ma is lobog; ily esetben a kiskoru felfogásu tömeget a rendőrségnek volna kötelessége az ilyen, a hiszékenyek rovására élődő, ravasz mágusoktól oltalmazni.

Szabad Hajdu.

NAPI HIREK.

A Csokonai körből.

Tegnap délután tartotta a Csokonai Kör az idényben utolsó választmányi ülését a Széchenyi-utca 39 sz. házban béreit saját helyiségében. Az ülésen a közgyűlés elé kerülő jelentéseket mutatták be a titkár és a pénztárnok s a költségvetést vitatta meg a választmány, melynek érdekesebb tételei az évkönyvre előirányzott 600 korona, a régiségek kutatására fölvetett 400 korona s emléktáblára megszavazott 300 korona. A debreczeni protestáns egyetem részére tett 2000 koronás alapítvány 8-ik részletét szintén kiutalta a választmány.

Élénk megbeszélés tárgyát képezte a ház-vétel ügye is, s a választmány javaso ni fogja a közgyűlésnek Csokonai születési házának megvételét.

Az emlékkert hiányos gondozása fölött tárgyalt ezután a választmány: az emlékkertek gondozásáért és öntözéséért ugyanis 680 koronát fizet évenként a kör, de ezek a kertek annyira el vannak hanyagolva, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan, mert nem is áll arányban a kör által fizetett elég magas összeggel. L e n g y e l Imrét — mint e kertek felügyelőjének megbízott vál. tagot — felkéri a választmány, hogy ide vonatkozólag tegyen jelentést és javaslatot.

A közgyűlés határidejét f. évi június hó 16. vasárnap d. e. 11 órára tűzték ki a város háza nagytermében.

Münnich Aurél debreczeni jelöltsége.

Az összeférhetetlen képviselők egyik vezéralakja, Münnich Aurél mellett ismét

megfújták az egyik debreczeni reggeli újságban a csalogató sipot. Kitűnik egy közreadott cikkből, hogy a kormánypárt „egyrészének óhajta ugyan az, hogy Debreczen szab. kir. városa a jövő cikklusra Münnich Aurélt küldje országos képviselőjének a parlamentbe.“ Hm! Ez kedves és szerény óhaj. Ugylátszik Münnich nagyságának szűkebb hazájába, a zabtermő szeptesi földön ugyan aláguyjottak a néppártiak, hogy ekként kevésbé csiklandós kerület után tapogat. Ámde lassabban a keresztrel Mihály bácsi. Ne csavargassák azt a litániát. Csak ki a farbával, melyik kerületet szánták Münnich nagyságának. Kormányárti kerület az nem lehet, mert hisz Münnich nagyságos ur — ha nem tévedünk — maga kijelentette, hogy pártja embereivel szemben nem lép fel. Igy hát maradna a Thaly Kálmán kerülete, fogadják a részvétünket, de vigasztalódjanak is, Thaly Kálmánnal szemben Münnich Aurélnak még elbuknia is szép, mert ekkor — bármiként sajnálják barátai — ez lesz az egyedüli osztályrésze a különben szemre-főre igen derék urnak.

Urnapja.

A katolikus egyháznak kiválóan poétikus szép ünnepe az Urnapja. Ekkor a hol katonazene van a katonazene bandázik az utcán, a diszszázad sortűzet lö. A hol katonaság nincs, ott a polgárgárdisák lövöldözik ki a magnélküli folyást, mint pl. a delvidéki sváb falukban. A harang zug. A fűvekkel, lombokkal ékített utcán énekelve tapogattják egymás tyukszemét. A főtiszteendő urak pedig a menyezett alatt sétálnak, a mi melegebb időben sok izzadással jár. Mindamellét az urnapja a kalendáriumban piros betűs ünnepnek van kinyomatva s így ezen a napon a mi lapunk sem fog megjelenni.

Kérjenek Eke gyufát.

A hazafias Eke egyesület debreczeni megbízottja, a közügyekben oly lelkes Zoltai Lajos író egész láda Eke gyufát osztatott szét a hivatalokban, vendéglőkben, üzletekben mutatóként. E gyufának egy bizonyos százaléka az Eke hazafias alapját illeti, ilyen gyufát vásárolván, mely különben is kitűnő minőségű gyujtószer, egyuttal hazafias czélok is mozdítunk elő. Felkérjük azért olvasóinkat, hogy kérjenek mindenkor Eke-gyufát.

A debreczeni zeneegylet.

Nemrég alakult meg városunkban Kenézy Gyula dr. elnöklésével a debreczeni zeneegylet. Nemes, szép czélokot tűzött ki ez az egyesület, melynek megvalósításán fáradozik a tisztikar s a működő tagok. A zeneegylet próbáit már megkezdette s legközelebb nyilvánosan is fellép, hogy bizonyítsa, érdemes-e a pártolásra. A zeneegylet karmestere Ehrlich József zenedei tanár, ki a czél iránti lelkesedésből díjtalanul vállalta el a karmesteri tisztet s a tanítást. Különös érdeme az egyletnek, hogy fősulyt fektet az elhanyagolt magyar zene fejlesztésére s ápolására s e téren mintegy missziót is teljesít. A zeneegyletben különben vonós, hegedűtanfolyam is van teljesen kezdők s haladók részére s azok, kik e

tanszakra beiratkozni akarnak, jelentkezzenek este 8—9 óra között az egyesület helyiségében Batthyányi u. 13. sz. alatt, hol a szükséges felvilágosításokat megszerezhetik.

A fancsikai és a bánki erdők kihasználása.

Debreczen városi tulajdonát képező erdőségek körülbelül 25,000 holdat tesznek ki. A város ezeket az erdőket kihasználja, oly módon, hogy a törvényben meghatározott időszakokban vágatja s a fát értékesíti. Így van évtizedek óta s most is, habár csodálatos, a kihasználás mellett, mint ez legutóbb is kitűnt, haszon nincs, sőt itt is deficizt az eredmény. A város most 40 éves időszakokban használja ki az erdőségeket. Most két erdőre, a 3288 hold területű Bánkra és az 1247 hold területű Fancsikára kerül a sor. A levágott fa beszállítására a tanács legközelebb hirdeti meg a zárt ajánlati tárgyalást és pedig vasuton és tengelyen való beszállításra. Vajon nem célszerűbb lenne-e, ha a város maga eszközölné keskenyvágyú iparvasuton ezt a beszállítást. Megtakaríthatna nagyobb összeget, mert így megint százszázakat fizet el a vállalkozónak, mint pl. a nagy Cserénél, hol több mint 600,000 koronát fizetett szállításért a vállalkozónak. A tanács mielőtt döntene: fontolóra vehetné ezt.

A boldog nagyszalontaiak.

A színügyi bizottságokról általában azt tartják, hogy többet ártnak a színészet ügyének, mint használnak. Nagyszalontán másképp vélekednek. A helyi lap ott így bucsuztatja Báródi távozó társulatát:

Thalia templomának ajtatai ismét bezárultak, elmentek a színészek Hatvanba. Fájdalommal kell bevallanunk, hogy a mennyire élvezetes estéket szereztek nekünk az ittlétük alatt, annival keserűbb emlékekkel távoztak el a körünkől Thalia papjai. Ennek egyedüli oka a színpártolás hiánya, főként az utóbbi napokban nagyon gyéren látogatta a közönségünk az előadásokat. A szerdán megtartott busuelőadáson már alig volt 18—20 ember. Így aztán természetesen, hogy jórával társulat alig fogja betenni a lábát városunkba, vagy ha egyszer betette, megesküszik, hogy sohse jön többé hozzánk. — Színügyi bizottság! „hol késel az éji homályban . . . ?“

Boldog nagyszalontaiak. Ők még hiszik, hogy ha színügyi bizottság van, minden van. — Milyen nagy kijózanodás lesz még ebből! . . .

Felhívás a hölgyekhez.

Beküldetett: A Cseresznye ünnepélyen a sátrakban közreműködő hölgyeket tájékoztatás szerzése céljából szombaton d. e. 9 órakor a nagyerdei parkban megjelenésre kéri a rendezőség.

A posta hivatal értesítése.

A magyar királyi postahivatal arról értesíti — ez uton — a közönséget, hogy hotnap az az urnapján csak úgy teljesítik a

postán a szolgálatot, mint vasárnapokon, az az délelőtt 10 óráig végezhető a feladás, Délután pedig nem kézbesítenek.

A szerkesztőségből.

Lapunk legközelebbi száma, a közbejött urnapi ünnep miatt, szombaton fog megjelenni.

A Cseresznye ünnepély.

A debreczeni jótékony nőegylet elnöksége felkéri mindazon urakat, kik a Cseresznye ünnepély rendezési munkájában résztvettek, hogy csütörtökön, azaz f. hó 6-ikán, délután 5 órakor Veressné Szathmáry Teréz Urnő péterfia-utczai lakásán sziveskedjenek megjelenni a teendők beosztása végett.

A hortobágyi lótenyésztési jutalomdíj kiosztás.

A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság a Hortobágy pusztán 1901. év június hó 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a lóvásártéren népies lókiállítás és a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur segélyezése mellett lótenyésztési jutalomdíj kiosztást rendez. Díjak és föltételek. Jutalomban részesülhet minden debreczeni lótulajdonos és gazdának a hortobágyi legelőről kiállított lóva. A jutalomdíj osztáson a debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság által kiosztatnak a következő díjak: I. csoport. Csikóval elővezetett anyakanczák: 1-ső díj 6 darab arany vagy arany oklevél, 2-ik díj 4 darab arany vagy arany oklevél, 3-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél, 4-ik díj 2 darab arany vagy ezüst oklevél, 5-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél, 6-ik díj bronz oklevél. II. csoport. Három éves kancza csikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél, 2-ik díj 3 darab arany vagy ezüst oklevél, 3-ik díj 1 darab arany vagy bronz oklevél, 4-ik díj bronz oklevél. III. csoport. Két éves kancza csikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél, 2-ik díj 3 arany vagy ezüst oklevél, 3-ik díj 1 arany vagy bronz oklevél. 4-ik díj bronz oklevél. — IV. csoport. Egy éves kancza csikók: 1-ső díj 5 darab arany vagy arany oklevél, 2-ik díj 3 arany vagy ezüst oklevél, 3-ik díj 1 arany vagy bronz oklevél, 4-ik díj bronz oklevél. V. csoport. Egy éves mén csikók: 1-ső díj (Steinfeld Champion) 10 darab arany kis és kis-közép birtokosoknak. 2-dik díj arany oklevél elismerésül nagy-közép és nagybirtokosoknak. A jutalmazottak által az egyesület rendelkezésére visszabocsátott arany díjak helyett megfelelő elismerő oklevelek adatnak ki, melyek a díjakhoz képest eleve meg vannak állapítva. Minden díjazott ló szalaggal diszittetik fel. Azon tenyésztők, kik egy csoportban pénzdíjat nyertek, ugyanazon csoportban csak megfelelő elismerő okmányban részesíttetnek. A lótulajdonos gazdaközönség felkérjük, hogy lovaikat a kijelölt helyre reggel 7 óra előtt oda vezettesse, hogy azok jegyzékbe vétethessenek s a bíráló bizottság akadály nélkül megkezdhesse működését. Felkérjük az érdeklő közönséget, hogy a díjazáson megjelenni sziveskedjék. A Hortobágyra indulás a rendes vonaton június hó 9-én reggel fél 5 órakor, visszajövetel a rendes vonattal délután 3 órakor leendő. Étkezés tetszés szerint a hortobágyi csárdában történik. Értesítés nyerhető a titkári hivatalban, Városház, I-ső emelet, 14. szám.) Debreczen, 1901. május hó 1. A debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság.

Magyar név.

Glück József fogorvos a vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel „Tihanyira“ magyarosította.

Tanay a vigszinház tagja.

Tanay Trigyés, a debreczeni szintársulatnak évek hosszú sora óta kedvelt tagja megvált a szintársulattól. A napokban aláírta a szerződést a vigszinházhoz, Tanay szeptember 1-től tagja lesz a vigszinháznak de január 1-ig még Komjáthy társulatánál marad mint a vigszinház állandó vendégtagja. Nost már igazán kíváncsiak vagyunk, annyi sok jeles erő után kik lesznek a szintársulat tagjai?

Az Isten csodája.

Pár nap óta fenti felirásu falragaszok vonták magukra a járó-kelő közönség figyelmét. Az „Isten csodája“ elmondja, hogy ő Ovics S. Eisig bűvész, de emellett Isteni sugallat folytán gondolatolvasó, és jövőmondó is. A hiszékeny emberek tódultak is a „Szarvas“ vendéglőbe, hol az „Isten csodája, a legkisebb ember tartózkodott s jó-solt, jobban mondva bolondította a népet s zsebelte he a korona taksákat. Boczkó S. ökapitány, ki miniszteri engedély alapján bűvészeti elődákra adott engedélyt Ovics S. Eisignak, miután híret vette, hogy Izrael bűvész bolondítja és szipolyozza a könnyen hívőket, intézkedett, hogy azonnal hagyja el a várost. Az intézkedésnek meg is volt az eredménye, mert Ovics S. Eisig ur még tegnap délután, mint valami „Isteni csoda“ tényleg eltűnt a városból, természetesen de ez zsebbel, a debreczeni nép bolondításával szerzett sok-sok koronával.

A légszeszgyár kibővítése.

Nemrégiben határozta el a közgyűlés Debreczeni Jenő légszeszgyári igazgató előterjesztésére, tekintettel a gáz nagymérvű fogyasztására, hogy a légszeszgyárat kibővítse. Elhatározták ekkor, hogy építenek egy 3000 kbm. terjedelmű tartályt s ezenkívül szükséges új apparátusokkal szerelik fel a gyárat. A közgyűlés erre a célra 85,000 koronát irányzott elő. Nyilvános árlejtést hirdetett a tanács ezekre a munkálatokra s a tanács ma d. e. Komlóssy Arthur h. polgármester elnöklésével tartott birálatot a beérkezett ajánlatok felett. A tanács mint legolcsóbb ajánlatot a Ganz és társa cég ajánlatát fogadta el s bizta meg a munkálatok elkészítésével. A Ganz és Társa ajánlata szerint a munkálatok 75,355 koronába kerülnek. A munkálatokat már a jövő héten megkezdik a légszeszgyárban.

Letört virág.

A tizenöt éves Rickl Ilonkát, a debreczeni ev. ref. felsőbb lánynevelő intézet kedves fiatal növendékét, kit szerettei köréből oly megdöbbentő hirtelenséggel ragadtott ki a halál, kedden délután temették a Kosuth-utczai családi haztól. A Rickl-család ezen mély bánatában osztozott a közrészvét, mely virágokkal, koszorúkkal borította el a kis halott koporsóját és a külön kocsit.

Szeczessziós pálinkamérés.

Egy szentesi lap Nyilttéréből értesülünk a következő szeczessziós pálinkamérési módról:

Óva intem a n. é. közönséget, hogy özv. Papp Ferenczné pálinkafőzőtől senki se vegyen pálinkát, mert saját szemimmel láttam többször, hogy a pálinkát — nem tudom mi célból — a régészeti muzeumba való emberkoponyán szüri át stb.

Képzeltető, hogy ilyen körülmények közt mennyire berughat az a szegény ember, akinek Özv. Papp Ferenczné nem átálja a koponyán keresztül szűrni a sziverősítőt.

A politikai örök vándor.

Pulszky Ágost nevezetes arról, hogy soha egymásután kétszer kerület meg nem választotta. Pénzét elvették, borát megitták, azután pedig olvasták beszédeit, figyelemmel kísérték parlamenti viselkedését. És egészen természetes, hogy akik egy cikluson keresztül ezeknek az örömöknek részesei voltak, Pulszkyknak sem borából, sem pénzből többé nem kértek — legalább nem abban a mennyiségben, aminőben Pulszky ezeket a választási jótéteményeket adta. Mindenütt több kellett volna. Pulszky e fokozást azzal szokta kikerülni, hogy új kerületbe megy. Most is így cselekszik. A szászkai képviselő jelölteti magát Selmezbányán. A jövő mutatja meg, mennyi eredménynyel, de a tünet ma is jellemző.

A gyilkos menyasszonysága.

A rajongás által félrecsavart egy hallucinálása, az erkölcsi perverzitás nagymérvű jelentkezése nyilatkozik meg az itt következő hirben. Az örült merénylőről, Vera Geloról van szó, aki Párizsban tévedésből merényletet akart elkövet Deschanel professzor, Deschanel képviselőházi elnök apja ellen s helyette revolverével barátját Zelanine diákkisasszonyt talála a ki megátadott tanárt a maga testével védte meg. Vera Gelot, a magyar esküdtek nagy okulására föl is mentették. És a mikor ez történt, egy fiatalember, az áldozat bátyja, ahelyett, hogy ösztönszerűleg irtózna testvére gyilkosától, Vera Gelonak fogja párját, sőt olyan szoros köztük az összeköttetés, hogy együtt utaznak el Párizsból. Ennek a ragaszkodásnak érdekes fordulatáról érkezik most hir Odesszából. Ez a hir úgy szól, hogy Vera Gelot eljegyezte a megölt leánybátyját. A Zelanine-család ugyanis semmiképpen sem akar bejegyezni ebbe a házasságba és ebben a Zelanine-család igazán egészséges családi érzéket tanusít. A perversz lelketű diakurat igazán a bolondok házába kellene internálni.

Tegnap és a ma.

Szomaháznak a „színészetéről“ irt könyvéből vettük ki ezt az apróságot, melynek Zsazsa a szerzője:

Tizennégy éves koromban egyszer azt mondtam az édes apámnak:

— Színész leszek!

Az édes apám kétségbeesett arcot vágott és szomorú hangon mormogta:

— Megőrültél?

Egy héttel ezelőtt azt mondtam az apámnak (de csak viczezből esküszöm, hogy csak viczezből), — Férjhez megyek és itt hagyom a szinpadot!

És az apám ugyanazzal a kétségbeesett arccal kérdezte.

— Megőrültél?

Fodák Sári.

Érdekes nyugdíjazási kérelem.

Krasznay Ferencz volt városi illeték nyilvántartó ügyével megint nyílik alkalom foglalkozni. Nevezett — a D. U. értesülése szerint — nyugdíjaztatási kérelemmel fordul a városi hatósághoz.

Köszönetnyilvánítás.

A midőn kedves kis leányunknak oly váratlan elhunytá által, családomat villámcsapásként ért lesújtó fájdalom enyhítése végett irántunk megnyilatkozott általános részvétért ez uton is leghálásabb köszönetemet fejezem ki, el nem mulaszthatjuk az ev. ref. felső leányiskola mélyen tisztelt tanárkarának, ugy ezen tanintézet összes növendékeinek, osztálytársainak s mind azoknak, a kik kedves kis leányunk utolsó útját virág özönnel hintették be, legmélyebben érzett hálás köszönetünket külön is kifejezni. Debreczen, 1901. június 5. Rickl Antal és családja.

A varsói gyilkos.

Tegnap Varsóban nagy küzdelem után tartóztattak le egy gyilkost, a ki ugyanoly rémes dolgokat vitt végbe, mint annak idején Vanyek Bécsben. Két rendőrügynök, négy rendőr és három házmaster hajtóvadászatot rendezett egy Drascinszki Félix nevű ember ellen, a ki egy embert rablás szándékával a lakásán meggyilkolt. Az üldözött gyilkost egy sörházkeretben körülfozták. Drascinszki látván veszedelmes helyzetét, revolvert vett ki a zsebéből és rálőtt Gregorec rendőrügynökre, de nem találta. A következő pillanatban újra két lövés dördült el és Mankov rendőrügynök halva rogyott össze. A gyilkos egy-két perc múlva újra elsütötte fegyverét és a golyó halálos sebet ejtett Kozlovski rendőrön. Erre általános rettegés támadt és a nagy zürzavarban sikerült Drascinszkinak elmenekülni. Gregorec rendőrügynök utána rohant, de nem tudta utólni. Egy utezakeresztezésnél a gyilkos elé került Agjejesik rendőr, akinek figyelmét fölkellették a sörházkeretben tett lövések és Drascinszkitól kérdezte, mi történt és miért csoportosulnak az emberek? Mit tudom én? felelte a gyilkos s ezekkel a szavakkal kivette zsebéből a revolverét és kétszer rálőtt Agjejesikra, aki veszedelmesen megsebesülve összerogyott. Drascinszki ezután tovább rohant és betért egy háznak üresen álló földszintes lakásába, amelynek ajtaját maga után becsukta. A rendőrök itt hosszas keresés után kinyomozták és a segítségükre érkezett rendőrcsapattal körülvették a házat, nehogy a gyilkos elmenekülhessen. — Azután az ablakon át néhány rendőr behatolt a szobába és rá akarta magát vetni Drascinszkira. De a gyilkos rájuk szegezte fegyverét és ezekkel a szavakkal: Veletek is elbánnok majd! rájuk akart löni, de a revolver az egyszer csütörtököt mondott és a rendőröknek kemény harc után sikerült a fegyvert kezéből kicsavarni. — Mikor Drascinszki látta, hogy nem bír ellenfeleivel, kiugrott a földszintes szoba ablakán, a ház udvarára ment s ott köveket szedett, hogy az ellene nyomuló emberek ellen védekezhessen. A háznak egyik lakóját, a ki semmi rosszat

nem sejtve, lement az udvarra, ködöbással veszedelmesen megsebesítette. Ekkor egy arra menő tartalékos tiszt, a ki meghallotta, mi történt, bement a ház udvarára és kardjával két hatalmas ütést mért Drascinszki fejére, azután kivette a mellette álló rendőr kezéből a revolvert és rálőtt a gyilkosra. A golyó Drascinszky hasába furódott. — Rendőrök csak most tudták megkötözni. A gyilkost veszedelmes sebe miatt a kórházba kellett szállítani. Kozlovski és Mankov rendőrök, akik a gyilkosnak áldozatául estek, családos emberek voltak és több gyermeküket hagytak hátra.

TÁVIRATOK.**A pápa nagybeteg.**

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, június 5.

A pápa veszélyes betegségéről Rómában elterjedt a napokban a hír, de a vatikán ezt megczáfolta. Rómából egy ma érkezett távirat jelenti, hogy a pápa tényleg beteg s nagyon rosszul van.

Leányszöktető mérnök.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, július 5.

Huberth Andor a földmívelésügyi miniszteriumba beosztott mérnök szerelmes lett felesége 14 éves unokahugába, ki nagyszüleinél Balázs cigány primásnál lakott. A nagyszülők megtudták a dolgot s megiltották a mérnöknek, hogy házukba járjon.

Huberth sehogysem nyugodott bele a szakításba, ma reggel erőszakkal behatolt Balázsék lakásába, az ellenálló Balázsnet, kinek férje nem volt otthon, véresre verte s Mariskát, a 14 éves kis cigányleányt kihozta a házból s a ház előtt várakozó bérkocsin megszöktette.

Verik az angolokat.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, június 5.

Az újabb hírek is megerősítik, hogy a burok ugyancsak porolják az angolokat. A „vitéz angolok“ Nyestrom és Sandrizer közt körülakarták a Beyer kommandóját fogni, de ez a tervük meghiúsult, sőt ugyanez a Beyer nevű bur vezér elverte az angolokat Pretória mellett. Delarey bur tábornok pedig Dixon angol tábornok seregét verte tönkre, a Pretória mellett vívott ütközetben Bayer és Breitenbach bur tábornokok 600 angolt elfogtak és hat ágyut zsákmányoltak, azonkívül Dél-Afrika gyilkos levegőjétől is halomszámra hullanak az angol zsoldosok és több angol lap támadja az angol hadügyminisztert, mert nem meri a megdöbbentő vereségek hírét közölni az angol néppel.

Innét-onnét.

— Junius 5. —

(Törő bácsi darui.)

A Csapó-utcán virágzik egy derék magyar kocsmáros, — bocsánat! nem akarom felfedezni, hisz jól ösmerjük mindnyájan Törő bácsit. Neheztelem ugyan, hogy Törő bácsi a régi rendes magyar viseletet levette és némel módos gunyát öltött magára. Mindamellet Törő bácsi a mi emberünk . . . Labancz-fészek sohasem lészen az ő vendéglője, sőt oly kuruczi származásu madarakat is tart, mint a daru, melyről a magyar költők s a magyar nép mindig édes szeretettel emlékeztek, hisz a daru kurjantásit halgatták, szivesen hallgatták nagy Rákóczi portyázó vitézei is, mert hisz daru madár merre kurjantott az többé nem a hegy-völgyes, szegényes ruthén föld volt, hanem a rétektől czifrazott kövér alföld, honnét támadtak a hajdu-jász-kun lovas legények vitézlő ezrei a szabadság zászlajának az oltalmára. Tehátlan daru madár kurjantása a kuruczság győzelmeit hirdető táborai közül a harmatos felhőknek.

Ámde a Törő bácsi darui korántsem ily „rebellis“ darvak. Szárnyuk el van metszve. Ott éldegélnek s ha időváltozást éreznek, ott tánczolgatnak a Törő bátyám vendéglőjének keskeny udvarán. Törő bácsi sásból, nádból még fészket is készített nekik s a bohó madarak rázeledtek a páros életre . . . Kilencz tojás már csak elég egy daru mamától. Ennyi melegedett a fészekben, de kettőt összetört a gácsértollas him daru . . . Ilyen rossz szokása meg van némely családnak is, — azért pusztul a magyar . . . De Törő bácsi kifogott a darvakon. Nem törhetnek össze több tojást. Jámbor kotyogós kotló alá ültette az épségben maradt hét daru tojást. A jámbor tyúk így fogja felnevelni a levegő és a rétek legmagasabb röptű királyát. Szerintem ez még mindig jobb, mintha a daruk nevelnének tyukokat, már pedig a mai magyarok életében gyakran történik ilyesmi. Leginkább tyukot nevelnek még a régi kuruczi sasok is.

(Törő bácsi vadruczái.)

Törő bácsi Debreczenben a legelső madarász. Vizi, mint szárazföldi madarakat ajnároz, istápol a bátya. Ez a szenvedélye Törő bácsinak, a ki tavaly őszre egész csapat vadruczát is nevelt és hizlalt. Azomban lefőzték a vadruczák Törő bácsit. Egyik-másik vadruczának hosszabbra hagyta a szárnyát s ezek szép csillagos őszi éjszaka, midőn a levegőből költöző ruczák hápogása hallatszott, elrepültek . . . Törő bácsi bánatában mit is cselekedhetett volna okosabbat, a mi vadrucza még az udvarában visszamaradt, mihamar feltálalta szegénykéket a vendégeknek.

nemes Portörő Kelemen.

A debreczeni kollégiumi diákok az országos tornaversenyen.

Irta: Székely Árpád.

III.

Pünkösdi hétfőjén, a szállásadó igazgató ur által kizárólag a mi részünkre átengedett zuhanyfürdő élvezete után a főváros megtekintésére indultunk. A város minden nevezetesebb helyét megnéztük s óriási körutakat tettünk. Például Hétfőn a következő turát tettük meg: A Kerepesi uton végig, ki a Múzeum körútra. Innen a Kossuth Lajos utcán egész az épülő Esküteri hidig. Itt a hídfőnél áll szeretett királyunk háza, s mint igaz magyar fiúk megéljeneztük a magyar királyt. Majd a Belváros zég-zugos utcáin át az egyetemhez, ennek megtekintése után pedig a Múzeumba mentünk el, nem mellőzve azonban a Sándor utcai országgyűlési házat, hol épen szünet volt. A Múzeumban az állattart és a képtart néztük meg. Matyko, Madarász, Székely Bertalan és Benzur magyar történelmi képei tetszettek legjobban, továbbá Zichy Mihály grófnak (Téved a cikkiról! Zichy nem gróf, hanem dunántúli nemes ember. Szerk.) Madách: embertragédiájához való szénrajzai, melyek értelmét vezető tanárunk volt szives elmagyarázni. Ugyancsak a Múzeum épületében van a Főrendek ülésterme, hol áhitattal néztük a halhatatlan Munkácsynak „Hon foglalását“ és nagy örömeinkre vezető tanárunk szeretett püspökünknek Nagyméltóságú Kiss Áron urnak helyét is megkereste és megmutatta.

A Múzeum előtt Arany János szobrán gyönyörködtünk, majd a Kálvin-téren keresztülmelve a Vásárcsarnokot néztük meg. Innen kimentünk a Dunapartra és nagy gyönyörűségünkre a Ferencz József-hidról egész a Láncz hidig propellereztünk.

A Láncz hid megtekintése után a gözsiklón feljutottunk a várba és hosszasan gyönyörködtünk az előttünk elterülő pompás fővárosban, melynek minden nevezetesebb épületeit megismertük. Lábaik alatt kigyózott a Duna, messziről sok-sok gyárkémény füstje borított szürke szemfedőt a városra, a világváros zaja pedig, mint távoli zugás hallatszott fel hozzánk. E valóban fönséges látványt sok tekintetben felülmúlta az a kép, mely a budai oldalon tárul elénk. Főnt a véráztatta bástyafokon állva: alattunk láttuk az épülő Krisztinavárost, távolabb a Vérmező látszott, köröskörül pedig hatalmas hegyek, telis-tele szórva apró házacskákkal, a gazdag fővárosi urak nyaralóival. Olyan kedves, olyan elragadóan szép volt ez a kép, hogy alig tudtunk megválni nézésétől. Pedig sielniünk kellett, mert délre járt már az idő. Azért hát a főváros villamos közlekedési eszközét igénybe véve, hamarosan otthon termeltünk, megrakodva kitörülhetetlen, kedves és szép emlékekkel.

CSARNOK.

A kurta nemesek földjén.

(Regény.)

A „Debreczen“ számára írta:

Ifjabb Möricz Pál. (17.)

— Bocsánat . . . Igazán sajnálom, mentegelődzött Barcza a hosszasra nyult első látogatás után. Felállott, távozni készült. A zsalun rezegő sugarak megvilágították érdekes barna arcát. A pajkos napsugár villogóan reszketett az atilla tömör arany zsinó-

rozásán. A pompás aranybojt, a napsugártól megvilágítva, ragyogott mint aranyrózsa.

— Ha legalább a férjem tudta volna, felelte reá Kata. Ő is felállott. Mit is mondjon? Zavartan mondta tehát, hogy holnapra hazajön a férje.

— Mindenesetre, ha nagyságod megengedi, legközelebb átjövök, noha futólag már beszéltem is Ormós urral. Barcza főhadnagy eképp válaszolt. És már rég távozott a szobából, de Kata még mindig vélte, hogy a zsalus ablakok alatt hallatszik az ezüst sarkantyuk pengése.

Barcza nem halasztotta soká a jelzett látogatást. Ormós, ekkor ebédre is megmarasztotta. — Főhadnagy ur! töltsük együtt az időt. Ilyen falusi helyen még ugyis eleget unatkozhatik, magyarázta a szélesvállu gazda, noha ő mindig a városban unatkozott jobban.

Barcza szivesen fogadta a magyaros meghívást és sűrűn átlátogatott, mikor a szolgálat és a társasága időt engedtek a látogatásra. Kata asszonnyal is kellemesen beszélgettek el, nem az örökös vadászatokról, lovakról, duhajkodásokról, mint a férfi társaságokban. Később meg már kívánta is a társaságát, midőn beállott az őszi esőzés. Esős időben oly szomorú, oly méla Mezősön az élet. A feneketlen utcái sárba leragad a járóelő. Szünetelt még a gyakorlatozás is. Midőn pedig havas bundáját a földre terítette a tél, még számos alkalom nyílt a találkozásra. A huszárok nagy ritkán lovagoltak ki járőr szolgálatba. Harczias mozgólakok a fehér pusztán.

X.

A tél a pihenés ideje. Pihen a föld. Pihennek a dolgos emberek. A mezősi kurta gazdák, kora tavasztól az első rendes fagyig, munkában töltik az esztendőt, hanem a téli rövid napokat, hosszú éjszakával a mulatozásnak szentelik. Minél esikorgóbb a hó, annál pezsgőbb a jókedv is.

Hó alatt érik a magyar föld. Az áldott magvetés csiráit ekkor bontogatja. A jószág a melegpárás istállóban kövéredik, szépül. A kanczák lustán henteregnek a tiszta szalma ágyaláson. És a buta kis csikók kedvesen, pajkosan rázogatták a nyakukba akasztott érczesengőt. A cselédség a jószágot ajnározva pipázgat napközben. Csak ha enyhült kissé a zord idő, akkor indítják neki a szánkókat. Pihen a magyarföld. Hó alatt a határ. A mezősi kurta nemesek ilyenkor késő kelnek, később fekszenek. Krampampuli a früstök. Melegbor oldalassal, kolbászszal. Disznótorok, névnapozások, vadászatok élénkítik a napokat. Vagy estenként vörös ürmöst kóstolgatnak a szomszédok. És az asszonyok gondosan elrakott rózsaszemű szőlőt szogogatnak.

A tél eképp az ünnepléseknek hosszú sorozatát öleli fel. A nyílt, vendégszerető magyar ilyenkor kedves, meleg szeretetét teljesen kitarja. A nyitott rácsos kapuban trüszögve röpitik a könyű szánokat a csendes paripák. Vidám párok ülnek a szánkón és ha a sáros őszen még sokat unatkoztak a Mezősre helyezett piros huszártisztek, de a tél nem ösmert gyönyörűségeket tárt fel előttük ez ős magyar fészekben. E téli

multságok közepette, a szép magyar föld fehér varázspompájával elbűvöltenve, most már kevesebbet sóhajtozott Debaldi hadnagy is Bécs után, hol a kövér nyaku bankárnék cukorral abrakolták a lovát. Ezen fehérynaku bécsi bankárnékre még ma is célozgatnak irfás szavakkal Nosztitz hadnagyék, sűrűben Bredow, ki a szivbeli titkokat illetőleg bizalmasa volt a hadnagnak.

Debaldi csak a bajuszát sodorgatta. Mintha csak azt akarta volna mondani:

— Beszéljete, beszéljete, mégis csak sok szép bécsi menyecske emleget engem.

(Folyt köv.)

Nyilttér.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm uradalomból.

Dr. Kétly, dr. Bókay, dr. Widerhoffer
tanár urak és számos orvosi tekintélyek elismerő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlatik

a Szolyvai gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál, veschajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő, a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomorbetegdséknél.

Kitűnő asztali víz.

Kapható minden ásványvizkereskedésben.

Szükséges-e Önnek selgem

szövet, akkor forduljon

Grieder Adolf és Tsa, Zürich (Svájcz)

kir. udv. szállítók.

Union selyemszövet gyárhoz.

Legnagyobb raktár menyasszonyi selyem szövetek, mint szintén legújabb mindennemű fehér, fekete és színes selyemszövetekben. Magánosoknak vám és posta díjmentesen legolcsóbb nagybani árak mellett. Minták azonnal franco. Svajczba kétszeres levélportó szükséges (3.)

Műköszörüs és késes

üzletemet május 1-től Simonffy-utca 2. sz. házba helyeztem át. Elfogadok szakmába vágó bármely munkát **gyors, pontos és jutányos ár** melletti elkészítésre.

HANDLOVITS ISTVÁN.

Hirdetmény.

A debreczeni függetlenségi kör 25 évi fentállásának emlékére

diszzászlót készített,

felkérletnek e szakmával foglalkozó kereskedők és iparosok hogy mintával ellátott rajz és költségvetésüket e **hó 30-ik napjáig** a zászlókészítő bizottság elnökségéhez (Függetlenségi kör helyisége) beadni sziveskedjenek.

Feltételek:

1. a nemzeti színű zászló kétszeres oldalának tiszta habos selyemből és mind-egyik oldalának király, iros, fehér, és füzöld színű egyszövésű s így varrás nélkül 1 m. 50 c. hosszú és 1 méter 20 czm. szélességű anyagból kell készülnie.

2. a zászlónak egyik oldala aranyhímzésű Magyarország czimerével, e körül „debreczeni függetlenségi kör 1876“ — másik oldala pedig „25 évi fennállásának emlékére 1901“ aranyhímzésű felirással — széle pedig arany rojttal és arany bojttal látandó el.

3. készitendő egy szétszedhető diofa zászlórud. tűzbe aranyozott lándzsával ellátva; zászlótartó öv lack bőrből, továbbá:

4. egy fenyőfa szekrény, melyben a zászló összes tartozékaival együtt elhelyezhető és egy viaszos vászontok a zászló részére.

Vállalkozó tartozik a fentieket, megbizásától számított két hó alatt elkészíteni s az elnökséghez eljuttatni.

Kelt Debreczen, 1901. június 2-án.

Nagy János,
elnök.

Dr. Kocsár Gábor,
titkár.

Minden **tanulónak** aki vizsgáját jól tette le **annak vesznek** egy **fényképező kamerát**

Komáromi Józsefnél
DEBRECZEN,
Piacz-u. 12. Stenczinger-ház.

Czimeket

közöl ajánlatok megtevésére, az összes országokban létező bármely foglalkozáshoz tartozó egyénekről a nemzetközi czimiroda

Josef Rosenzweig & Söhne Bécs I.
Bäckerstrasse 3. Interurb. Telef. 8155.
Prosp. ingyen.

Nyári ruhák tisztítása

kifogástalanul

Hrabéczy Antal

kelmfestő és tisztító intézetében eszközöltetik.

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42.

5652—1900. fkv.

Árverési hirdetményi kivonat

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Nagy Sámuel végrehajtónak Szabó Ferenczné Kóródi Mária elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék debreczeni kir. jbiróság területén levő a debreczeni 6652 sz. tjkvben a + 5534/2—6 hrsz. a. foglalt homokkerti beltelekre az 1881 é. LX. tc. 156 §-a értelmében egészben 1456 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására katáridőül **1901. évi aug. hó 3-ik napjának d. u. 3 órája** e kir. tvszék árverési termében kitűzetett.

Kikiáltási ár 1456 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál és Debreczen sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál 1901. május hó 17. napján.

Harsányi Gusztáv
kir. tvszéki bíró.

**Előnyösen ismert
kitünő gyártmányu
stiriai lódent**

divat kelméket; fekete és kék kelméket tartós minőségben, férfi öltönyökre szállít

Kastner és Öhler cég
posztó osztálya, Grác.

Minták bérmentve. Magyar levelezés.

Alólirott, magyaráti szőlőjének termését kismértékben is ($\frac{1}{2}$ hektolitertől feljebb) az alanti áron árusítja:

1898-iki szemelt hektoliterenként 80 kor
1889-iki . . . . . " 45 "
1900-iki . . . . . " 50 "

Kívánatra mintával szívesen szolgál

Bejczy Árpád

áll. szakiskolai tanár Aradon.

Thurzó füred

házilag kezelt

KLIMATIKUS GYÓGYHELY.

Hidegvizgyógyfürdő.

Szepes megye déli részén fekszik 572 méter a tenger színe fölött, pompás nagyterjedelmű és fenyveserdő közepette. — Kitünő forrásvíz. Állandó fürdőorvos.

dr. Szemere Béla.

Évad május 15-étől szeptember végéig.

Vasuti állomás: **Gölnitzbánya-Thurzófürdő.** Posta- és távirat-állomás. — Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

Menesdorfer Károly Gölnitzbánya (Szepes)

A »borszéki borviz« a savanyuvizek királya.

Borszék gyógyfürdőn

(900 m. magasságban. Erdély, Csikmegye.)

A fürdőidény június 15-től szeptember 15-ig tart.

Gyógytényezők: Hűs, ózondus levegő. Kitünő különböző vegyi összetételű mesés gazdag borviz források, köztük a világhírű »Borszéki főkút«, a savanyuvizek királya, az erős vasas Kossuth-kuti, a páratlan József főherceg-kuti s a gyomorbarajosok nélkülözhetlen itala: a Boldizsár-kuti stb.

Szénsavas hideg tükör fürdők, a világon egyedül álló Lebegő, Sáros, Lázár, O-Sáros.

Ujjonnan berendezett szénsavas, meleg pezsgő fürdők, lápsós, fenyő fürdők, hidegviz gyógyintézet, massage és villamozás.

Szállodákban és külön álló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. A fürdő helynek 30 km-t meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél gyönyörűbb vidékekre kiránduló helyek. Posta, távirat, csendőrség, fürdő orvos van.

Naponta czigányzene.

Közlekedés: Sz.-Régenig, Madéfalváig vasuton. Szász-Régentől naponta gyorskocsi járat, váltott lovakkal. Gyorskocsira előjegyezhetni

Miklós Görögnél Sz.-Régen.

Felvilágosítással, prospektussal (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen készséggel szolgál

az igazgatóság.

A borszéki borviz megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kitüntést nyert. Milleniumi nagy éremmel is kitüntetve.

Kapható mindenütt. Debreczenben: **Ganak J. Szabó Zs. Gerébly F. utóda. Félégyházy és Koncsák G. urak üzletében**

Üzlet.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönséget tudatni, hogy házamnál, **Hatvan-utca 65 sz. a.**

gazdasági faeszközök üzletet nyitottam.

Ajánlok: Kész kerekék, szekér-oldal, gereblye, favilla, falapát, szekér-kas, kosarak, gyékényeket stb. a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel

Csengeri Ignác.

BALATON-FÜRED

gyógyhely és tengeri fürdő s a Balaton metropolisa.

Zalavármegyében, Magyarország. — Posta, távirat helyben.

Fürdőidény május 19-től szeptember végéig.

Azon gyenge üdülők és mellbetegek, kik Balaton-Füred kedvező klímáját előbb használni akarják május 16-ától itt minden kényelmet — meleg fürdők kivételével — találhatnak. Tiszta ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő. égvényes, sós, szénsavas, vasas források, juhsavótej és massage gyógmód. szénsavas meleg pezsgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok, balatonalvi hidegfürdők és uszodák. Orvosi szaktekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvény, gümőkór, csusz, köszvény, légszervek hurutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor és bélhurut, máj s légvérbőség, női bajok és idegbántalmakban.

Elsőrangú fürdőintézet.

Hegyektől védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos helyek, lombos park, fenyves liget, tiszta, színelőadások, hetenként táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly, az Erzsébet, Klotild udvarokban és a Grand Hotelben, csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hotel; couvert 3 kor. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig jun. 15-ig és aug. 21-től a szezon végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés a Grand Hotel éttermeiben 20 százalékkal olcsóbbak.

Vasuti állomások: Siófok és Veszprém, Siófokról gőzhajón 1 óra, Veszprémtől kocsin 1 és fél óra. Vasuti szezonjegyek 33 egyharmad százalékos kedvezményvel, menettérti jegyek — 3 napra — féláron kaphatók. A fürdő intézet rendelő orvosa dr. **Huray István.** Lakás rendelések előleg mellett **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők.

A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz igen kedvelt, főraktárosa **Édeskuty L.** ásványvizszállító Budapesten. Ezenkívül kapható **Szemerey Jánosnál** Veszprémben és **Lichtneckert Józsefnél** Székesfehérvárott.

Prospektusokkal ingyen szolgál

a fürdőigazgatóság.